

UČITELJSKI TOVARIS.

List za šolo in dom.

Izhaja v 1. in 15. dan vsakega meseca, ter stoji za vse leto 3 gold., a za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise vzprejema uredništvo, naročnino in oznanila pa Milic-eva tiskarna v Ljubljani.

Štev. 15.

V Ljubljani, 1. avgusta 1887. l.

XXVII. leto.

Tiho, skromno učiteljevo življenje bodi najplodovitejši vir vzgojevalnemu poučevanju.

Konferenčna razprava pri okrajnem učiteljskem shodu v Postojni v 6. dan jul. 1887. l.

Govoril **Andr. Pernè.**

Da bode „tiho, skromno učiteljevo življenje najplodovitejši studenec vzgojevalnemu poučevanju“ — treba je več faktorjev v poštev jemati, nego se jih na prvi hip more misliti.

Sleherna sila, sleherni klic našega stanú nas kliče k utrudljivemu, vzvišenemu delu: „Poslušajmo! Ohrabrimo se! — Ne le, „kar velewa nam stan — kar more, to mož je storiti dolžan!“ — pravi sloveči naš pesnik Sim. Gregorčič. Sè svojim tihim, skromnim življenjem koristili bodemo v najplodovitejši vir vzgojevalnemu poučevanju; koristili bodemo mladini in ž njo prihodnjemu blagru občine, domovine, države.

Bi se mar reklo: tiho, skromno učiteljstvu živeti — a zraven pa sile v izpolnitev stanovskih dolžnosti opuščati? — Gotovo ne!

Napeti nam je vse sile — in sicer radostno jih napeti v izvrševanje danih nam ukazov višjega oblastva, v izpolnjevanje svojih stanovskih dolžnosti.

To je prvi pogoj v dosego naše stanovne časti, v dosego blagra našega, kojega dvigamo zapisanega na vihrajočej zastavi v dosego ljudske izomike.

Tiho, skromno učiteljuje národní učitelj, ako on 1. vse svoje sile z radostjo blagruje svojemu vzvišenemu poklicu. Kdor le deluje iz samoljubja, sebičnosti, ta opusti le preurno svoje „skromno“ delovanje, kakor hitro ga nihče ne opazuje, ali pa če mu gola dobičkarija nikake goljufive lučice ne prižiga.

Vse moči so od Boga; torej: „Spoštujmo sami sebe! Bodimo zvesti! Zaupajmo v Boga! Varujmo se slabega!“

Kdor bi le zarad kruha delal, a ne mislil na vestno izpolnitev svojih stanovskih dolžnostij, ne imel bi vnetosti, vestnosti, tudi ne pospeševanja občnega blagra pred očmi.

Kakó, ako bi vsi tako mislili? Kákšno stanje? Kak pogled? — Tiho, skromno živeti — se pravi: delati, izpolnovati vzvišena božja dela.

Naš poklic je pogoj naši družbinski veljavi. Delavnost nam pridobiva pravo vrednost. Kdor je torej zvest svojemu blagemu mišljenju, vztrajen v delovanji svojega vzvišenega poklica, pridobil si je zadovoljnost, skromnost, blagovoljnost v tihej sreči vzgojevalnega poučevanja. Iz malega izraste veliko. To

nam kaže ozir v naravo — k rastlinam, živalim; tako tudi pri ljudeh: iz otroka postane mož.

V kar se mi sedaj delovaje trudimo, je le stopinja k večjemu. Zlobnež tega o sebi ne more reči.

Zatorej ima učitelj-vzgojevalec pri svojem tihem, skromnem življenju tolažilo pri zaničevanju, upanje pri težavah, veselje v vnanjih bridkostih. Stoječi v službi človeške mladine pletemo si venec na trnjevi poti, kamor zaupno pogleda na párah trpin.

2. Drugi pogoj tihemu, skromnemu učiteljevemu življenju bi bil tá, da smo sè svojimi sočlovečáni, v kolikor bi višje dolžnosti našega vzvišenega stanu škode trpeti ne imele, v lepem soglasji.

Ljudje so, kakor nas uči vsakdanja izkušnja, jako različni po temperamentu in značaju.

Treba je, ker imamo dolžnost in moramo ž njimi vkupno živeti, da, ako si želimo ohraniti mirno in skromno življenje v dosego najplodovitejšega studenca vzgojevalnemu poučevanju, da si jih ogledujemo kakor so in da se jim semtertja v pripravno obližje stavimo. To se zgodi, ako premagujemo samoljubje in občutnost pri malenkostih ter potrpite male slabosti in se skažemo prijenljive.

Dalje, da nezaslužene, škodljive sodbе nekako možato preziramo; da poiščemo ne le senčnatih, ampak tudi jasnih, lepših strani pri svojih bližnjih. Ako bodedo primorani druge grajati, storimo to raji z dobrodejno milobo; vsaj imamo vsi kake slabosti, svojstva ali kake „muhe“, katere si voščimo, da jih tudi drugi z nami vred prenašajo. Taka prijenljivost, taka miloba v grajanju lepšala nam bode gotovo življenje, ki se bode v našem obližji tiho, skromno imenovalo.

Vera, nevsahljivi studenec najplodovitejšemu vzgojevalnemu poučevanju, človeka opéra, uči nas dolžnosti, bližnjega ljubiti.

3. Vsem pa ne moremo dopasti. Tudi ta resnica naj bode tolažba tihemu, skromnemu življenju učiteljevemu.

Istina je: učitelj ne ustreza vsem učencem, umetelnik tudi ne slehernemu ocenjevalcu, postavodajalec tudi ne vsem podanikom. „Vsem dopasti je stvar velike sreče!“ — pravi Jakob Balde. Sam naš Odrešenik govori: „Nihče ne more dvema gospodoma služiti“. Bogu dopasti je največja zasluga. Stori prav, ne boj se nikogar!

Tiho, skromno življenje naj nam bode spodbuda v dosego višjih namenov; kajti posvetna čast je ledena gáz, — danes te hvalijo, jutri grajajo.

4. Zakaj je tiho, skromno življenje učiteljevo najplodovitejši vir vzgojevalnemu poučevanju? Vsaka starostna dôba, vsaki spol, vsaki stan ima za-se važne čednosti in napake.

Tiho, skromno življenje učiteljevo ima biti najplodovitejši vir vzgojevalnega poučevanja, iz katerega naj njemu izročena mladina zajema, zato ker

- a) poslednja še v mnogih obzirih prizanesljivosti potrebuje,
- b) istotako pomoči drugih v največi meri,
- c) ker se skromnost krotkemu, vedremu osebu mladine najbolj podá in
- d) ker pridobitev vsake druge čednosti jako pospešuje.

Mladina postane pouku pridobljiva, dobremu svétu ubogljiva, drugim čednostim občutljiva; nasproti so jej slabi studenci, kakor: zgodnja razvajenost, nevarno in smešno modrikanje in obžalovanje vredna nevednost.

Tiho in skromno življenje je kinč učitelju-vzgojevalcu, kinč njega varstvu izročene mladine.

„Vzgledi resnično velikih mož vseh dob bili so tihega, skromnega značaja, polni čednosti, torej gizdavej samoljubnosti neprihodni“. (Sokrat.)

Mislino na vzgled, kojega so nam sin Najvišjega in ž njim apostoli zapustili: Ljudska šola bodi vzgojevališče vere in čednosti — a ne ognjišče nevošljivosti, sovraštva in slabega obrekovanja. Zato pa:

„Tiho, skromno teci nam življenje,
Vzgoji, uku plodoviti vir!
Izgubiš, da ure ne nobene
Veri, čednosti bogati tir.“ —

Zgodovina pedagogije.

(Dalje.)

Potem ko se je Rousseau baval nekaj časa v rojstnem mestu Genevi in se povrnil zopet v protestantsko cerkev, da je dobil tam zopet meščanske pravice, podal se je kmalu z nova v Pariz, kjer je spisal svoja najimenitnejša dela: „Društveni dogovor“ in „Emil“ ali „o vzgoji“. V prvem delu brani prirojene pravice človeška. Mej drugim veli: „Človek se je rodil svoboden; ne biti svoboden, pomeni, odreči se vsem pravicam in dolžnostim človečanstva. — Suveren ni vladar, ampak národ, od katerega je vladar prejel svojo neovrgljivo moč. „Národ se ne more prevariti. Vladar je torej samo pooblaščenec državljanov, v katerih imenu vlada; ustava in zakoni so samo društveni dogovori, s katerimi so zagotovljene vsakemu njegove pravice“. — To delo je bilo evangelij veliki francoski revoluciji.

V „Emilu“ je Rousseau razvil svoje pedagogijske nazore. Pa radi tega dela, posebno radi uvoda, v katerem je bilo „veroizpovedanje savojskega vikarja“, imel je mnogo neprilik. Pariški nadškof je delo preklel, a parlament je odločil, da se sežgè, pisatelj pa da se v ječo vrže in zapleni vso njegovo imetje. Rousseau je pa mej tem pobegnil na Švicarsko, kjer se je mudil na raznih krajih. Povrnivši se na Francosko, umrl je l. 1778.

„Emil“ je pripovedka, v kateri nam Rousseau predstavlja, kako se je izmišljeni vzgojenec Emil vzrejal. Del se na pet glavnih delov primerno najznamenitejšim dôbam deškega razvitka tako, da govori prvi del o vzgoji v prvi dôbi, ko dete še govoriti ne zna, drugi del o vzgoji do dvanajstega leta, a tretji o vzgoji do petnajstega leta. Četrty del obseza čas do ženitve, a v petem delu se pripoveduje o vzgoji Emilove žene Sofije. Emila vzgojuje domači učitelj do petindvajsetega leta. Po naravnem zakonu in po Rousseau-ovem mnenju je treba, da se za vzgojo dece brigajo roditelji. Ali očetje so navadno preobloženi z drugimi posli, a matere da večinoma nimajo sposobnosti, ki so pri vzgoji potrebne. Rousseau-ov Emil je razen tega brez starišev, zato mora nekdo skrbeti za njegovo vzgojo.

Temeljno načelo Rousseau-ove pedagogije je naravnost. Po njegovem mnenju je človek od narave dober. „Vse je dobro, kadar izide iz roke Stvarnikove, a vse se spači v človeških rokah“, to je bilo njegovo geslo. Kar je slabega v človeku, to je po njegovem mnenju prišlo od zunaj vanj. Po vsem takem hoče Rousseau, da bi bila vzgoja skozi in skozi negativna, t. j., da se vse odvrne, kar bi utegnilo zavirati naravni razvitek gojenca ali ga napeljati na kriva pota.

Za glavno nalogo vzgoje postavlja Rousseau človečnost. Občna naloga je pôstati pravi in pošten človek, in kdor je za to nalogo dovoljno vzgojen, ta more vse ostale naloge, ki se dajo združiti ž njo, dobro izvrševati. — Narava ne stvarja ne knezov, ne bogatinov, ne velike gospode. „Ako vzgojujete človeka samo za en stan, storite ga ne-

sposobnega za vsaki drugi. Ali je moj vzgojenec namenjen za vojno, cerkev ali sodnijsko službo, to je meni vse eno. Življenje je ono rokodelstvo, za katero ga učim. Kadar izide iz mojih rok, ne bo ne pravnik, ne vojniki, ne duhovnik, marveč človek“.

Telesni vzgoji pripada v Rousseau-ovi vzgojni sestavi znamenito mesto in se ima z osobito pozornostjo gojiti. „Telesna vzreja se ima prej začeti nego umna in vsaj v detinstvu presegati duševno izobražbo“.

Škodljivo je vsako povijanje. Dete treba, da se od poroda svobodno giblje. Največ je treba na to gledati, da se telo utrdi. „Emil naj hodi tudi po zimi gologlav in v letni obleki; mrzlo vodo naj pije, če je tudi razgret, in spi naj na vlažni zemlji“. Hrana njegova naj bo prosta, pa dovolj je mora biti. Vina naj ne pije. Treba ga privaditi, da nosi bremena, da se drska in plava.

Tudi pri umni vzgoji zahteva Rousseau svoboden razvitek naravnih sposobnosti. Odločno se protivi vsakemu pozitivnemu pouku. Učitelj ne sme poučevati dečka; on naj se sam poučuje. Najbolja knjiga je svet, a najbolji pouk delo.

Učenec naj ne zna ničesar radi tega, ker ste mu vi to povedali; ampak zato, ker je on sam to zapopadel. Naj se ne uči znanosti, ampak naj sam jih iznajde. „Naj zna malo, a to, kar zna, je sam čul, videl, doživel“.

Najprvo naj se deluje na to, da se vzgojencu vadijo čuti. Po dvanajstem letu je treba, da se čutni vtisi povzdignejo v pojme. Vsak pouk naj začénja s stvarmi. Znanje znakov brez nazora dotičnih stvari je škodljivo. „Glave se polnijo z besedami, a vender neki mislijo, da izvrstno poučujejo. Ne govorite z deco o ničem, česar ne morejo razumeti“. Ničesar naj se učenec ne uči na pamet. Dveh jezikov se ne more učiti nobeno dete pred dvanajstim ali petnajstim letom, razen če je kakovo čudotvorno dete. Do te dobe naj se uči samo svoj materinski jezik. „Čitanje je naj nesrečnejše zanimanje za otroka“. Emil bode komaj v dvanajstem letu znal, kaj je knjiga. Iz knjige nauči se človek govoriti o stvareh, katerih ne razume. Robinson Crusoe mora dolga časa biti edina knjiga vzgojenčeva. Vzgojenec naj se uči samo to, kar vidi, da mu je na korist, a ne to, kar bi hotel njegov vzgojitelj. Treba ga je voditi v delavnice, kjer pa ni dovolj, da samo gleda, marveč mora sam poskušati in za delo prijeti.

Estetiško vzgojo zanemarja Rousseau, ker sovraži umetnosti kot pogubni plod kulture.

Učenec njegov naj se uči spoštovati koristno rokodelstvo kakor umetnije. Barvar naj mu bode več nego zlatar. Kamenar in pozlatar sta Rousseau človeka, ki Bogu dan kradeta, pa tudi urarja ima malo v čislih. Risanje priporoča, ali le perspektivno. „Ne treba dajati risati po uzorcih, nego po naravi“. Tu je imel Rousseau pač v mislih, da se učenec nauči prav gledati in razumevati, a ne umetno risati.

Tudi za moralno vzgojo zahteva Rousseau svoboden razvitek. Pred vsem je treba paziti, da se v otroku ne porode take želje, katerim bi pozneje moral udan biti. Dete naj čuti svoje slabosti, a naj jih ne trpi; naj bode odvisno, pa ne da bi se pokorilo; naj prosi, a ne ukazuje. Uživa naj nepopolno svobodo.

Moralni pouk naj se začénja precej kasno. Vseh laži otrok so učitelji krivi. Zakaj hočejo, da jim otroci toliko obljubijo?

Ako se otrok zlaže, naj lažnjivec sam čuti vse posledke laži. Ako razbije otrok okno, naj se okno ne popravi, ampak otrok naj se dobro ohladi vsled tega, da bode čutil posledke svojega čina. Ako to še drugi pot učini, naj se ga zapre v sobo brez okna, dokler ne obljubi, da ne bode več stekla trl.

Religijsko vzgojo zanemarja Rousseau popolnoma. Njegov Emil še v petnajstem letu ne vé, da ima dušo, in morebiti bi bilo to zanj še v osemnajstem letu. prezgodaj, da bi izvedel. Emila ni hotel v nobeni veri poučevati in mu nobenega veroizpovedanja

priporočati, marveč ga samo sposobnega narediti, da si bode sam vero izbral in odločil za eno, kadar bode dovolj pameten. Izmed toliko religij, ki druga drugo zametujejo, je samo ena prava, če je sploh katera prava. Da se pa to najde, treba je vse vere preučiti. Ni treba dece siliti k religijskim vajam. Ako se neprenehoma gonijo v cerkev, pristudi se jim. Po Rousseau-ovem mnenju je žena radi moža; zato je vso žensko vzgojo po tem načelu vravnal. „Da se žena možu prikupi, da mu bode koristna, da zasluži njegovo ljubezen in spoštovanje, da glešta male in streže velikim, da jih tolaži in jim slajša življenje, to so in ostanejo za vse večne čase ženske dolžnosti“. Kjer se to ne doseže, tam se je zgrešil cilj ženske vzgoje. Od tod sledi, da je žena odvisna od moža, da mora pri vsaki priliki držati se stranke in vere svojega moža. Radi tega je treba, da se žene v tem vadijo, kako bi se možu prikupile.

X. Filantropizem.

Začetnik filantropizma je Ivan Bernard Basedov, ki se je rodil l. 1723. v Hamburgu. Nauke je dovršil v rojstnem mestu in v Lipski. Nekaj časa je bil domači učitelj v Holsteinu. Potem je postal profesor morale in lepih umetnosti na viteški akademiji v Soroeu. Radi posebnih religijskih nazorov, ki jih je razvil v spisu „praktična filozofija,“ predstavili so ga na gimnazij v Altona. Pa tudi zdaj ni prenehal zaganjati se v cerkev in njene nauke. Zavoljo tega ga je Danska vlada odstavila od profesorske stolice, pa mu je pustila popolno plačo za pokojnino. Spodbujen po Rousseau-ovem Emilu začel je zdaj premišljevat o reformi vsega šolstva. V ta namen je izdal spis, v katerem je razvil svoje nazore o popravku šol ter prosil človekoljube za pripomoč, da bi mogel izdati pedagogijsko delo „Elementarwerk“. Čas mu je bil ugoden za njegovo namero. Zavoljo tega je hitro nabral okoli 15.000 tolarjev. Med darovalci so bili dostojanstveniki vsake vrste, pa tudi vladarji, še celo duhovniki. „Elementarwerk“ je bilo delo podobno spisu „Svet v slikah“ od Komenskega. Obsegalo je namreč vse znanje potrebno učeči se mladini in je bilo okrašeno s slikami od Chodowickoga. Gledé zadržaja je pa po sodbi učenih in nepristranskih ljudi one dobe zaostajalo za delom Komenskega. Basedov je na dalje izdal „metodiko za očete in matere,“ „Agathokrator ali o vzgoji vladarjev“ in več manjših spisov, v katerih je razvil svoje pedagogijske misli.

(Dalje prih.)

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

Filip Jakob Kafol (Kaffol, Caffou) r. 4. maj. 1820 na Pečinah v Tominskih hribih, maš. 1845, pastirjeval v Volčah, l. 1847 v Ročinju, l. 1854 v Batujah, l. 1857 jo ubere v Celje in od ondod v Pariz k Lazaristom, od teh pa vže l. 1858 skozi Rim, Loretto, Celje domov na Goriško, in to v Nemške Rovte za farnega oskrbnika, l. 1859 na Pečine, bil deželni poslanec, baje prvi slovenski govoril v zboru Goriškem, u. 29. febr. 1864. — Knjige njegove so:

1) Domači ogovori po nedelskih evangeljih za verne ljudi na deželi. Spisal in izustil Filip Jakob Kaffol, kaplan v Ročini pri Soči. I. Del. Celovec 1853. 8. 270. — II. Del 1853. 8. 290. Izdalo društvo sv. Mohora. Na prod. J. Leon. (Jezič. 1887. str. 11.)

2) Domači ogovori po prazniških evangeljih za verne ljudi na deželi. Spisal F. J. Kaffol, samostalni kaplan v Bajtuji pri Vipavi. V Ljubljani 1856. 8. 342. Nat. in zal. Milic (Vid. Slov. Prijat. 1856 str. 61).

3) Večne resnice v pogovorih za ljudske misione po slovenskih deželah. Spisal F. J. Kaffol, duhoven Goriške nadškofije. V Gorici. Zvezek I. 1861. 8. 316. — Zv. II. 1862. Del. 1. str. 1—157. Del 2. str. 157—303. Nat. Paternolli. — Znamenite bile so besede, ki so mi jih sveti Oča Papež Pij IX. v god sv. Floriana leta 1858 v Vatikanu tako-le govorili:

„Vi ste, kakor pravite, Slavjan. — Slavjanski narod je verli in zares močen narod. — Jaz vse Slavjane po očetovo ljubim. — Škoda, da so razkoljeni. — Njih blagost bila bi sloga, in ta se jim cimi le v sjedinjenju s katoliško cerkvijo. — Zatorej rad iz dna serca podelim svoj apostolski blagoslov vsem oznaniteljem svetega Evangelja po Slavjanskem.“

Tem očetovskim besedam spominek postaviti sem sledeča dva zvezka slovenskih pogovorov za ljudske misione spisal. Na Tominskih Pečinah v godovno sv. Cirila in Metuda 1860. F. J. Kaffol, Kaplan. — Razun tega je dopisoval na pr. v a) Danico, ktera ima l. 1851 str. 198 njegovo tudi posebej natisnjeno pesem: Dan XVI. listopada 1851 po Goriški nadškofii v IX razstavkih, iz ktere bodi na razgled:

1. Ob Soči se veselo dans godí,
Od griča v grič razlég zvonov doní,
In ljudstvo pravoverno
Se skupej zbera, v sveti dom hiti,
Pobožno ino méрно . . .	7. Se déne pravda pa pred papeža,
Štirnajsti Benedikt zdej sodbo da:
„Aglejski stol se vniči,
Bodita v Vidmu in Gorici dva
Nadškofa pri tej priči.
8. Za to glej vérne v tempel potovat',
Spomin stoletni grejo praznovat',
Odkar Pastir premili
So s sedeža v Gorici pervikrat
Ljudi blagoslovili.	9. Le idi v sveti dóm, — že pred oltar
Duhoven Vikš stopil je — svoj dar
Boga za vse prinesiti.
Sklenimo ž Njim se v duhu, mlad in star
Bodimo verí zvesti.

L. 1862 str. 278 ima Danica čvrst spis njegov: „Sv. Mohor, prvi apostelj Slovanov“. — L. 1864 str. 46 jako hvali „Zlati Vek“, češ: Ni vreden v versto naših literatov vpisan biti, kdor se obotavlja prebirati ga . . . Kdor bi slovenskemu jeziku sposobnost za literaturo odrekel, naj se mu „Zlati Vek“ v roke dá, in če ni več kot hudoben, prepričal se bo, kako razumno ali zastopno se da zgodovina, dogmatika in vsaka druga učenost v slovenščini pisati itd. (Vid. str. 276)“. — b) Drobtince l. 1852 kažejo pesem njegovo: Maria naša ljubezniva mati (str. 61) itd. — c) Slovénski Prijatelj l. 1856 naznanja njegove pridige (str. 61); l. 1857 zanimljivo pismo iz Pariza; l. 1858: iz Loretto; l. 1865 vže po smrti priobčuje pridige na pr. od sv. Mohora; l. 1876: Marija brez madeža spočeta, od sv. birme; l. 1877: Za slovenski misijon itd. — d) Novice l. 1861 imajo dopis: Slednja beseda o cerkljansko-tominski cesti (str. 250) itd. — e) Slovenske Večernice zv. VIII. l. 1863: Cerkevica sv. Mohora na Tominskih Pečinah. Domorodne črtice, spisal F. J. Kaffol, kjer str. 27 pravi sam o sebi: „Iz Pečin (sem tu duhovnik v službi) od mesca junija 1859, dokler bo Božja volja. Dne 24. sept. 1845 sem tukaj na altarju sv. Mohora in Fortunata novo mašo služil, zna biti, da ravno na tem altarju bom tudi zadnjokrat maševal in potem pa pred večnega sodnika stopil! V varstvo se tema dvema svetnikoma pohlevno izročujem, torej zaupam, da mi bodeta milost izprosila. — Za moj preserčno ljubljeni narod se vse svoje žive dni trudim, nadjam se, da sv. Mohor mi bo odvetnik in besednik pri vstopu v večnost. — Na tem svetu mi ni bilo nikoli dobro, smem se zanesti, da na unem svetu bo milostljivi Gospod obrisal vse solze od mojih očí!“ — Dokaj znamenito je, kar je pisal iz Pariza 7. sept. 1857 na pr.:

„Morebiti bi Vas vtegnilo veseliti kaj več od naše družbe zvedeti; zakaj zdí se mi, da naši rojaki veliko od Lacaristov ne vedó. Prav za prav se kličemo duhovniki sv. Vin-

cenca Pavljana; ljudstvo nas imenuje misionarje, in svetu smo znani pod imenom „Lacaristi“, ker v Parizu v hiši stanujemo, ktera je nekda nekemu človeku z imenom Lacar (bolje Lazar) slišala, in od katerega je v prvem osnovanju te družbe odkupljena bila. — Lacaristi so po celem svetu skorej razkropljeni in štejejo blizu 1000 duhovnikov. Pariz je pa zmerej še naše poglavitno zberališče, tukaj stanuje tudi naš General-Superior, ki sada ravno po Avstrijskem popotuje, ondašne hiše Lacaristov pregledat. Lacaristov poglavitne opravila so: Priprostemu ljudstvu na deželi misione in svete vaje deržati, ter k veliki spovedi verne spodbadati, po ječah zapertim pridigati in jih spovedovati, ter njih poboljšanje opravljati, vsmiljene sestre voditi in jim spovednik biti. Duhovne semenišča voditi in skrbeti, da se mladim duhovnikom pravega duha vdahnje. Po Francoskem so tudi učeniki v duhovšnicah večidel Lacaristi. Otroške semenišča vladati, in mladenče k pobožnosti napeljevati, ter, če je treba, jim tudi učitel biti. — Lacaristu, akoravno je duhoven, mu ne gre ime Pater, marveč le Gospod. On mora zjutraj ob štirih vstati in ob devetih zvečer spat iti, ter cel dan ima tako razdeljen, da mu dve uri proste ostanete. En dan v tednu sme do 5½ spati. Vsak dan mora naj manj eno uro premišljevati kako sveto resnico. Preden Lacarist kdo postane, mora dve leti se poskušati, po tem stori obljubo, ki večno velja. Tudi ne duhovniki so vsem tem postavam podverženi. Vsi vkupej se bratje imenujemo in živimo čisto le od milošine, ker lastnega premoženja nimamo in tudi od vladarstev nič ne dobivljamo itd. (Slov. Prijatelj 1857 str. 155).“

„Kafól je dopisoval domačim listom, zlasti pa Danici (gl. 1864 str. 276: Malo pred smrtjo nam je bil ranjki poslal mični spis: Častiti gospodje Lazaristi. Izpeljan je do „VI. Domače življenje Lazaristov“. Ako bi se našlo med njegovo zapuščino nadaljevanje ali saj osnova, bi prosili, da bi se nam poslalo. Vr.) in Einspielerjevim „Stimmen aus Innerösterreich“. . Načertal je „zgodovino in geografijo Tominskega glavarstva“. Kam so zanesli ta spis, ne vém povedati. Videl sem ga l. 1866. Osnovel je bil tudi obširno razpravo „o odpustkih“. Kje je pa zdaj? — O njegovih pridigah pravi Slomšek (Drobt. 1862 str. 45), da imajo mnogo zgovornega zernja v gladki slovenščini. Vid. Filip Jakob Kafól, v Večernicah zv. 34. l. 1878 str. 37—42, sp. J. K.

Janez Škofic r. 22. dec. 1821 na Brdu pri Podpeči, maš. 1845, služil v Hrenovicah, Črmošnjicah, na Toplicah, od l. 1858 za župnika v Suhoru, kjer je, izvrsten vino-sadje-svilorejec poslavljen z zlatim križcem za zasluge, u. 30. apr. 1871. — Dopisoval je v nekatere časnike p. v Novice l. 1858, Danico, zlasti v Slov. Prijatla, kateri hrani mnogo njegovih pridig, celó po smrti p. l. 1881, priobčil P. Hugolin, o cerkveni glasbi itd. Močno vstregel je s posebej natisnjeno knjigo:

a) Razlaganje keršanskega katoliškega Nauka. Prišel l. 1863 in spisal I. Poglavlje od „Vere“ Janez Škofic, župnik Suhorski. V Celovcu 1864. 8. str. 663. Nat. J. in F. Leon. — Ti „Keršanski Nauki“, katerim je druga poglavja zložil Janez Volčič, župnik Šent-Marjetski, so — 369 tiskanih pol, dovršeni l. 1876 — bogata zakladnica, iz ktere zamore zajemati duhovnik za vse svoje potrebe na leci, v spovednici, na bolni postelji in v šoli, pa tudi česar potrebuje za lastno svojo omiko in za pošten svoj kratek čas (Vid. Slov. Prijatelj).

b) Sveti Jožef, naš varh in pomočnik v življenju in ob smrti ali Šmarnice v čast Jezusu, Mariji in svetemu Jožefu. Svojim farmanom in drugim častivcem svetega Jožefa, spisal duhoven ljubljanske škofije. V Ljubljani 1867. 8. 268. Nat. J. Blaznik. Zal. Janez Škofic (Gl. obseg in kazalo). „Mesec maj ali veliki traven je preblaženi Devici Mariji posebno posvečen; ravno zato se imenuje Mariin mesec. O tem mescu se po keršanskem svetu obhajajo ljubeznive Šmarnice. Marijnemu čistemu

ženinu, svetemu Jožefu, pa je posvečen mesec marcij ali sušec, o katerem se tu in tam svetemu Jožefu na čast obhajajo lepe pobožnosti, Šmarnicam podobne. Pri nas takih pobožnost nimamo, Šmarnice pa imamo. Ker je pa sv. Jožef tolikanj imeniten svetnik, ter Jezusov rednik, ženin Mariin, Ilirskega kraljestva in toraj tudi naše dežele patron in varh, in umirajočih posebni pomočnik, in ker je Jožefovo življenje z Marijnim življenjem v tolikanj tesni zvezi, mislim, da ne bo neprimerno, ako pri letošnjih Šmarnicah svoj pogled obračamo sosebno v sv. Jožefa, in iz njegovega svetega življenja izvajamo svoja premišljevanja. Sej bo tudi Marija češčena s tim, da častimo njenega čistega ženina sv. Jožefa itd. (Vpeljava str. 5.)^a. — Ljubeznjivo opisal je ranjkega J. Volčič v Dancici l. 1871 str. 154 — 162, kjer mu str. 185 iz velikega spoštovanja A. Žlogar poje v spomin na pr.:

Toči gorke solzé domovina! — Ah, moral ločiti
Blagih se en rodoljub, vedno ti zvesto udan.
Ljubil nezmérno te je, premili narod slovenski!
Z djanjem kazal, da mu v sercu ljubezen plamti.
Ljubil je iskreno občno domovje slovansko in želet,
Solnce mu zlatega žar skora da bi zasijal itd.

Dr. Jožef Krajnc (Kreinc) r. 17. febr. 1821 v Skalalah blizu Velenj, šolal se v Celju in v Gradcu, kjer je bil prvi slovénski učitelj občnega državlanskega zakonika v jeziku slovenskem, potem na pravoslavni akademiji v Sibirju za avstrijsko civilno, trgovinsko in menjično pravo, naposled profesor v Pragi, u. 22. febr. 1875. Pisal je v razne časnike, branil pravice Slovencev kot državni poslanec in posebno v glasilih slovenskega društva v Gradcu, poslovenil velik del omenjenega zakonika, ki ga je poznej Cigale vredil za natis itd. (Prim. Slovan 1885. J. Macun Knjiž. Zgod. 1883 str. 151).

Ivan Macun r. 23. jan. 1821 v Trnovcih (Wolfgang) blizu Ptuja, latinske šole zvršil v Mariboru, modroslovne in pravoznanske v Gradcu, od l. 1845 učitelj gimnazijski v Celju, od l. 1846 v Trstu, l. 1851 profesor v Zagrebu, l. 1860—61 v Ljubljani, potem zopet v Zagrebu, od l. 1870 v Gradcu, kjer je u. 27. okt. 1883. -- Knjige Slovincem bolj zanimljive so:

1) Cvetje jugoslavjansko s dodanimi cveti drugih slavjanskih vertov. I. Cvetje slovenskiga pesništva. Zložil Ivan Macun Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Koseski. U Terstu 1850. 8. XII. str. 270. Tisk. Austr. Loyda. Kazalo: Predgovor. Uvod. Pevni-, Pripovedajoči-, Dramatički del. Smes. Pesmotvori dodani iz Ilirskoga. — „Tegniga serca predložim slavjanskimu svetu to delce, pri Slovincih pervo te verste. K začetku se težko ključ najde, in ta težkoča terja, da se presod letega ozira derži; vsaj si mora vsaka knjiga, ki se pri nas prikaže, celino kerčiti. Alj tudi zvunajni zaderžki so pri tem delu veliki; namenjeno je namreč učečoj se mladeži, da se po njemu soznani s pesniki cele Slovenije, in tudi z nekaterimi ilirskimi; in da se iz njega uči lepo in u slavjanskem duhu pisati. Slovnica jugoslavjanska pak še je malo kaj ustanovljena, tedaj pisatelji pišó po svojih mislih različno, in po takem se je zmešnjava posebno u slovničkih formah ugnezdila. — Kakih sem jaz pri tem misel, vsak lahko u kratkem krasoslovju pesništva vidi. Glavno pravilo je, da se u književni jezik uvede samo kar je res in kolikor mogoče u celem narodu, in kar se prileže pravilam mislenja; dalje, da se, gde so razne ceste, izbere tista, ki nas z drugimi našimi brati Jugoslavjani zjedini itd. (Predgovor VI.).“

2) Kratak pregled slovenske literature sa dodanim riečnikom za Slovence. Napisao Ivan Macun. U Zagrebu 1863. 16. VII. 102. — „Sastavak ovaj nastao je time, što sam prošle školske godine u veoma kratko doba imao za krasni „Na-

učni slovník“, što ga izdaje Fr. Rieger, napisati članak o slovenskoj literaturi. Nakupiv tom prilikom kao i kasnije u Ljubljani gradiva, koje bi za rečeni slovník bilo preobširno, preradio sam ga te u podlistku „Narodnih Novinah“ naštaampao. Nu i sada nije mi bio smier, da o toj stvari pišem obširno, nego da omladini pokažem put za samostalnu daljnju radnju itd. (Predg. IV).“

3) Književna zgodovina Slovenskega Štajerja. Spisal Ivan Macun. V Gradcu 1883. 8. VI. str. 181. Tisk. Styria. Zal. pisatelj . . Veleumu . . dr. F. Miklošiču . . posvečuje zemljak J. M. „Habet sua fata libellus! Zibeljko je knjigi tesal dr. Vošnjak pozivom dne 8. marca l. 1867, ali bi jaz za „Slovenski Štajer“, ki ga je namenila na svetlo davati Slov. Matica, napisal književno zgodovino . . . Ko pak je početkom tekočega leta sklenola, da le četiri pole za l. 1882 pridejo na svetlo, ostalo pak drugi krat, tega nesem mogel nikakor dopustiti, in tako delo sedaj prihaja mojim trudom in na moje troške na svetlo itd.“ Vést o četirih polah ni resnična; vzroki bili so v obliki in vsebini, kar pisatelj v „Predgovoru“ str. VI. sam pripoznava, namreč: „nil humani perfectum, knjiga tudi ima kake hibice, da z druge strani neje na svetlo stavljeno vse, kar služi slovenskemu Štajerju na slavo, ker mnogo je bilo zemljišča še le krčiti itd.“

Pisaril je Macun mnogo v časnike slovenske na pr. v a) Drobttince l. 1847: Drobttinca jezikoslovna z posebnim pogledam na grčki in slovenski jezik; b) Slovenija l. 1848—49 ima p.: Svečanost slavjanskega društva v Terstu; Oglas Jugoslavjanske Krestomatije itd.; c) Novice vzlasti l. 1861—62: Kaj je narodnost sploh, in slovanska posebej, domoljubje, panslavizem, slovanska književnost, razni dopisi iz Zagreba itd. — d) Glasnik l. 1862: Slovenska terminologija v obče in posebno jezikoslovna str. 67—72; e) Letopis Slov. Matice l. 1867—69: Kosilo pri raznih narodih, posebno pri Grčih in Rimljanih. Potresi in ognjeniki. Pogled v Pohorje, potopisna črtica itd. — f) Slovenski Narod l. 1869: Neke opazke na sporočilo o poslednji odborovi seji slov. Matice itd. — g) Zora l. 1872: France Andrej Šega. — h) Kres l. 1881: Stolica slovenskega jezika na graškem liceji.

Delovati je pričel v dobi ilirski; rojak Stanko Vraz mu je svetoval, naj piše ilirski. „Slovénsko naréčje neima baš ništa za se, što bi ga moglo do te slave — na stupanj književnoga jezika — pomoći . . Ilirska idea naš je dakle temelj . . . a Vama savétujem, napredujte na toj stazi . . (Děla V. 1877 str. 329). Da ste naumili izdati chrestomathiju ilirsku, vrlo mi je drago . . Ako ste odlučili za mladež (osobito za djake iz gymnasiah i lycejah), kako razuměh iz vašeg lista, to će po mom sudu biti najbolje, da uredite knjigu po predmetih i da u prvi dio metnete pěsni (poesije) itd. — pisal mu je Vraz l. 1843 in 1849 (str. 408—415). Tako je pisaril res v Zoro Dalmatinsko, v Jadranskega Slavjana (s S. Rudmašem); l. 1849—50 je sodeloval pri hrvaškem berilu za nedeljske opetovalne šole po Istri; v Neven je l. 1852 dal „Kratko krasoslovje o pesničtvu“, pozneje nekoliko razširjeno tudi posebej natisnjeno; v izvestju gimnazijskem Zagrebskem l. 1853: Gèrčki jezik naprama ostalim jezikom europejskim, a napose naprama slovenskom. — Školske knjige: a) Oblikoslovje jezika gèrkoga l. 1853; a) Skladnja jezika gèrkoga l. 1854; c) Kratka slovnica jezika němačkoga l. 1854; d) Zadaće za vėžbanja u jeziku němačkom l. 1854. — L. 1856 napisal je v Nevenu potopisne črtice o Bohinju in Bledu, o Krstu pri Savici. L. 1862—64 iz Ruskega nektere prevode za Pozor in Danico (od Turgenjeva i Bělova), v Narodne Novine o Bugarih, v Književnik l. 1865: Razvitak slovenske slovnice. Razprava o Gunduliću nahaja se v Vesni; za Riegerjev „Slovník Naučni“ je sestavil razpravo o literaturi slovenski l. 1863. — V „Slav. Jahrbücher“ Jordanove je spisal vže l. 1843—44: Über die slovenischen Volksschulen in Untersteiermark; Die Slaven in Krain und den benachbarten Provinzen; v Oest. Blätter

f. Literatur u. Kunst l. 1847: Osman von Gundulič; v „Oest. Gymnas. Zeitschrift“ 1858: Das Latein in den untern Klassen; v „Ost u. West“ 1860 etc.; Fröhlichs illyr. Gramm. 5. Auflage 1865; Jahresb. Obergym. Gratz. 1874: Machiavelli als Dichter, Historiker u. Staatsmann etc. (Vid. Knjiž. zgod. Slov. Štajerja l. 1883 str. 132—135; Kres 1883 str. 621—625: Ivan Macun. Njegova slovstvena delavnost. Spisal J. Majciger).

V Ljubljani je Iv. Macun l. 1860—61 učil razun klasičnih jezikov slovenščino in nekaj tednov ilirščino, po prizadevanju izvrstnega ravnatelja J. Nečaseka; bil je tajnik narodne čitalnice, pripravil dr. Bleiweisa, da je l. 1862 opravičeval se v posebnem stavku: Zakaj izpuščamo tihi e in pišemo r kot samoglasnik itd. Čez 14 mesecev moral bi bil oditi na gimnazijo nemško, a vlada hrvaška sprejela ga je spet v Zagreb, in mladež slovenska poklonila mu je posebno pesen v slovó (Vid. Novic. 1861 l. 52), kar je storila nekaj mesecev pozneje v bolj vzvišani obliki ravnatelju J. Nečaseku, odhajočemu na staromeško gimnazijo v zlato Prago (Novic. 1862 l. 10).

Šolska letina.

Letno poročilo gimnazije Ljubljanske ima na prvem mestu za zgodovino slovenskega jezika prezanimiv članek: „Slovenščina na Ljubljanskem liceju“, katerega je po listinah, shranjenih v gimnazijskem arhivu, spisal gospod profesor M. Pleteršnik. Na drugem mestu pa so opómuje k Platonovi apologiji. Izmej šolskih vestij posnamemo, da je na gimnaziji Ljubljanski v preteklem šolskem letu obligatne predmete poučevalo 32 profesorjev in suplentov, neobligatne predmete pa 8. Dijakov bilo je koncem leta 779, od katerih jih je 175 iz Ljubljane, 511 s Kranjskega sploh, 5 s Koroškega, 20 s Primorskega, 37 s Štajerskega, 28 iz drugih avstro-ogerskih kronovin, 3 iz inozemstva. Po národnosti bilo je 635 Slovencev, 139 Nemcev, 4 Italijani, 2 Hrvata. Z odliko dovršilo je šolsko leto 96 dijakov, 521 dobilo je prvi red, 98 dovoljen je ponavljalni izpit. Šolnine plačali so dijaki 14250 gld., štipendije v znesku 11505 gld. 19 kr. uživalo je 129 dijakov. — Podporna zaloga narastla je na 7925 gld. v obligacijah, 23 gld. 81 kr. v gotovini.

Letno poročilo državne višje realke v Ljubljani ima prof. A. Raiča obširen spis Stapleton. Neznane prelagačelja evangelija preložena po Stapletonu v XVII. veku. Gospod pisatelj moral je zaradi omejenega prostora tvarino razdeliti na dva dela tako, da letos podaje samo evangelija, bodočega leta pa pride slovniška razlaga. — Šolskemu izvestju povzamemo: Začetkom leta bilo je na realki 227 dijakov, mej njimi 111 Nemcev, 97 Slovencev, 2 Hrvata, 1 Čeh, 16 Italijanov. Iz Ljubljane jih je bilo 71, izven Ljubljane 90, iz Cislitavije 57, iz Translitavije 6, 3 iz inozemstva. Odliko dobilo je 12 dijakov, prvi red 153. Šolnine plačali so vsi realci 5690 gld., štipendije v znesku 1255 gld. 46 kr. imelo je 14 realcev. Podporno društvo je imelo 654 gld. 16 kr. dohodkov, ter dalo dijakom za učila 301 gld. 8 kr., denarne podpore 75 gld. 70 kr., obleke pa 128 gld. 90 kr. Obrtno nadaljevalno šolo, ki ima vsega vkupe 3280 gld. podpore, obiskovalo je 191 učencev.

Poročilo I. mestne peterorazredne deške ljudske šole v Ljubljani koncem šolskega l. 1886/7. kaže v osmerih šolskih sobah začetkom šol. leta 515, konec šol. l. pa 510 učencev (mej temi 508 Slovencev, 1 Čeha in 22 Nemcev), katere je poučevalo 8 učiteljev in 1 katehet. V šolo jih je hodilo prav pridno 463, pridno 37, manj pridno 22, nemarno 9. Za prvi višji razred ali oddelek je bilo sposobnih 399, nesposobnih 106. Učnino je plačevalo vso 103, pol 102, oproščenih je bilo

326. Ustanovino je uživalo 5 učencev. Knjižnica za učence ima 507, za učitelje pa 495 knjig in zvezkov. S to šolo je združena tudi pripravljavnica za obrtno šolo za rokodelske učence, katerih sta bila v dveh oddelkih 102.

Letno poročilo II. mestne peterorazredne deške ljudske šole v Ljubljani l. 1886/7. obsega črtice iz šolske kronike, iz šolske statistike in učence alfabetično urejene. Učencev je bilo v deseterih sobah v začetku šol. leta 657, koncem šol. l. pa 645 (meji temi 653 Slovencev, 24 Nemcev, 4 Lahi, 3 Čehi in 2 Hrvata). V šolo je hodilo prav pridno 627, pridno 21, manj pridno 16, zanikrno 22 učencev. Za bližnji višji razred (oddelek) je bilo sposobnih 446, nesposobnih pa 186. Ustanovino je uživalo 5 učencev. Učnino je plačevalo vso 137, pol 110, oproščenih je bilo 439. S to šolo v zvezi je bila tudi pripravljavnica za obrtno šolo za rokodelčiče, katerih je bilo v dveh oddelkih 116. Poučevalo je v II. mestni šoli 10 učiteljev in 1 katehet.

Program Novomeške gimnazije. Na čelu letnega izvestja je sestavek: Die Gegner des Hellenismus in Rom bis zur Zeit Cicero's von Leop. Koprivšek. Iz statističnih dat izvemo, da je bilo koncem šolskega leta 147 učencev, torej štirje manj nego lani. Po materinem jeziku je bilo 140 Slovencev, 4 Nemci, jeden Hrvat, jeden Čeh in jeden Romunec. Odličnih dijakov je bilo skupaj 12 in sicer v prvem razredu (razrednik prof. Poljanec) 4, v drugem (razrednik prof. Brežnik) 5, v tretjem (razrednik prof. Perušek) 2, od četrtega do osmega razreda ni bilo nobenega odličnega dijaka, v osmem razredu (razrednik prof. Stanger) jeden. Prvi red je dobilo 92 dijakov, drugi 12, tretji 7, dovoljenje za ponavljalno skušnjo 22. Štipendistov je bilo 14, katerim se je izplačalo 1662 gld.

Letno poročilo čveterorazredne deške ljudske šole v Rudolfovem (Novomestu) 1886/7. l. kaže I. črtice iz šolskega letopisa, II. učiteljstvo (5 č. č. o. o. frančiškanov), III. pregled in uvrstitev učencev po abecednem redu. Učencev je bilo začetkom 204, koncem šolskega leta pa 188.

Letno poročilo čveterorazredne deške in dvorazredne dekliške ljudske šole v Kranji koncem šolskega l. 1886/7. kaže I. učiteljstvo (4 učitelje, 2 kateheta in 2 učiteljici), II. število šolskih otrok (koncem leta 254 učencev in 172 učenk, vkup 426), III. črtice iz šolskega dnevnika, IV. učence po zasluženju uvrstene. V zvezi z ljudsko šolo je tu tudi obrtniška napredujevalna šola s tremi oddelki (pripravljalni tečaj, I. in II. razred), v katero je hodilo 65 rokodelskih učencev.

Letno sporočilo čveterorazredne deške in dvorazredne dekliške šole v Črnomlju 1887. l. kaže I. učiteljstvo (4 učitelje, 2 kateheta in 2 učiteljici), II. šolsko kroniko, III. pregled šolske mladine in IV. pregled učencev in učenk po napredku. V vseh štirih razredih je bilo dečkov in deklic 431, v ponavljalni šoli pa 108, vkup tedaj 539 učencev in učenk. Sporočilu dodan je prav umešten in spreten spis „Našim gospodarjem“, v katerem učitelj g. Fr. Šetina vino-gradnikom kaže, kako je gledé trsne uši ravnati. (Dalje prih.)

Književstvo.

— „Knjižnica za mladino“. Založilo in na svetlo dalo „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani. Uredil Ivan Tomšič. I. zvezek: Mladi dnevi; II. Za poklicem. V Ljubljani, 1887. Natisnil J. R. Milic. Prvi zvezek obseza dve izvorni, prav zanimljivi povesti in

sicer: Mladi dnevi. Spisal P. B. (I. Ded in unuk. II. Vojaki so tukaj. III. Ivan pl. Mečević. IV. Gospa Mečevićeva. V. Na počitnicah. VI. Smrt.) — Za poklicem. Spisal Nepokor (v 6. oddelkih). Obe povesti slikati deško življenje na deželi in v mestu ter mladini vdihujeti dobrega duha za Boga in domovino. — „Slovensko učiteljsko društvo“ dodaje temu prvemu zvezku to-le vabilo: „Kogar je mar za slovensko mladino, pritrdi pač rade volje misli, ki se je izprožila pri lanskem občnem zboru „Slovenskega učiteljskega društva“: češ da se začne izdavat *„knjižnica za mladino“*. Naša mladina potrebuje hrane, primerne hrane, ki bistri um in blaži srce. Vsaka stroka naše književnosti se je bolje ali manje pospešila in popela za našega preporoda, le berila, vzlasti zabavnega in naravnost mladini namenjenega se je do sedaj še malo spravilo v déž. Pač je prišel na svetlo vže marsikak list ali knjiga, ugajajoča našej mladini, ali mladi svet potrebuje vender le vedno berila, novega berila, in kdor pomisli, kakega pomena je vpliv leposlovne knjige osobito na mladino, potegne izvestno z nami in priskoči z malim vzdarjem, bodi si gmotnim, bodi si duševnim.

Večji slovanski národi se zanimajo vse v prek za dobro in tečno hrano mladini ter izdajajo izbórne časopise in primerne „knjižnice“ za vse faze mladostnega življenja od prvega pvoja otroške pameti do popolnega razvoja deške dóbe. Mi smo mal národ, kakor se rado poudarja, in zato se moramo tudi ravnati po malosti. A kolikor se je storilo do sedaj za dušno pašo slovenske mladini, storilo se je premalo. Pač se je ustanovila tudi pri nas vže parkrat taka „knjižnica“ za našo mladino a mlačno zanimanje in preslaba podpora, gmotna ali duševna, utopila jo je. Res, da prinaša našej mladini dokaj tečne duševne hrane vže od 1870. leta sëm „Vrtec“, časopis za slovensko mladino, a jedini ón ne more zadoščati vsem potrebam in zahtevam nadepolne mladine naše. Zatorej smo se oddločili na izdavo te „knjižnice“, ki poskrbí za vse stopinje mladostne dóbe od male dece do bolj odrasle mladine. Prinašala bode izvórnik: zabavno-poučne povesti, popise slavnih mož, zgodovinske slike, národno blago itd., pa tudi prevode iz bogatih slovanskih književnostij te stroke.

Vselej pa bode berilo táko, da ne užali ni vérskega, ni nravnega čuta, ni stanovskega dostojanstva in sploh vzgojevalne metode, temveč trudilo se bode zabavati in poučevati mladino v pravem krščanskem in zdravem národnem duhu, v lepem in pravilnem jeziku in obče priznanih krasoslovnih načelih, da si prilastí dobrih lastnostij in ubrani slabih, da si osvojí priznana načela v življenji, da posnema odlične možé in junake, da se jej utrdi značaj in da postanejo iz nje pravi državljani po duhu in dejanji.

„Dajte in se vam bode dalo!“ Da pa zadostimo povoljno navedenim točkam, prosimo slavno občinstvo, da podpira naše podjetje po najboljšej volji in moči. Ako se naše delo dovolj prizná in podpira, lahko se nadja slavno občinstvo najboljših uspehov. V zlogi je moč.

Torej vabimo uljudno slavno občinstvo, osobito p. n. duhovne in učitelje, roditelje in druge vzgojevalce, da si umislijo prvi zvezek „Knjižnice za mladino“. Ako poseže slavno občinstvo naglo po njem, pride kmalu drugi zvezek v déž. — Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ dobodó „Knjižnico“ brezplačno. Sicer pa jo živo priporočamo kot lepo darilo naši slovenski mladini in vsem njenim prijateljem. Trdo vezana stane 20 kr. (po pošti 5 kr. več), za darila vezana 30 kr., vsa v platno vezana pa 40 kr. Dobiva se pri uredništvu „Vrtčevem“ (na Mestnem Trgu h. št. 23), pri uredništvu „Učit. Tovariša“ (Šent-Jakobski Trg, št. 2, pri Virantu, v II. nadstropji na levo) in pri knjigovezu Fr. Dežmanu na sv. Petra cesti št. 6.

— **„Prípovedka o vetru“**. Česka národna pravljica. Spisala Eliška Krasnohorska. Sè sedmerimi slikami. Z dovoljenjem pisateljičnim poslovenil H. Podkrajšek. V Ljubljani. Založila „Národna Šola“. Natisnila Klein in Kovač. Gosp. prelagatelj pravi v predgovoru: Prebirajočemu knjige, katere mi je veleslavni rodoljub gosp. Jan Lego ali sam poslal, ali pa sem jih dobil na njegovo posredovanje, ugajala mi je posebno knjižica „Pohadka o vetru“, katero je spisala veleslavna česka pisateljica, gospica Eliška Krasnohorska. Ker sem takoj mislil na to, da preložimo knjižico na slovenski jezik, da dobí tudi naša mladež novega poučno-zabavnega berila, obrnil sem se do visokočislana gospoda rodoljuba s prošnjo, da mi blágovoljno naznani, je-li dovoljeno rečeno pravljico preložiti na slovenski jezik. — G. J. Lego mi odpiše, da je gospica pisateljica v to rada privolila, pa da je tudi lesoreze k slikam brezplačno posoditi blágovolila. Med drugim mi tudi piše, da je Njega Veličanstvo, naš presvetli cesar, blágovolil vzprejeti česki izvirnik v svojo knjižnico, ter da je podaril za njo „ženskemu pridobitnemu društvu“, katero je izdelalo lesoreze in kateremu predseduje gospica Eliška Krasnohorska, 200 glđ. Uvažajoč to jako laskavo priznanje od Najvišje strani, lotil sem se z večjim veseljem dela. Če tudi s prevodom nisem povsem dosegel izvirnika,

upam vender, da ga bo naša mladina z veseljem prebiral. Knjiga obsega v 8, 66 str., in stane 25 kr. Priporočamo jo naši mladini kot prav zanimljivo in poučljivo berilo.

— „**Jos. Stritar-ja zbranih spisov**“ je užé tudi 4., 5. in 6. snopič na svetlem, v katerih se nadaljujejo poezije.

— Prišel je meseca julija t. l. tudi na svetlo „**Katalog des k. k. Schulbücher-Verlages in Wien**“, v katerem se nahajajo imena šolskih in pomožnih knjig, ki jih zalaga in izdaja ta zavod v nemškem, laškem, českem, polskem, rutenskem, hrvaškem, v cerkveno-slovanskem, srbskem, slovenskem, romanskem in hebrejskem jeziku.

D o p i s i.

Iz Celovca. Dné 21. avgusta t. l. obhajala se bode na slovenskem Koroškem slavnost, katerej enakih imamo le malo zaznamovanih v naši zgodovini. — Dika naša, starosta koroških Slovencev, neutrudljivi prvoboritelj in rodoljub slovenski, slavni naš rojak **prečastiti gospod profesor Andrej Einspieler** daroval bode v ta dan svojo **zlato mašo** v rojstnem kraju v **Svečah v Rožni dolini na Koroškem**. — K tej slavnosti, slavna društva slovenska in dragi rojaki Slovenci, vabimo Vas danes najuljudneje. Udeležite se te pomenljive slavnosti v mnogobrojnem številu, da moremo združeni z Vami dostojno počastiti onega moža, ki je vse svoje življenje posvetil v to, da bikoristil milemu našemu národu slovenskemu. — Voziti se bode treba do Celovca po železnici in od tukaj z vozovi dalje čez Bistrico v Sveče, kamor je vožnje kake 3 ure, pešhoda pa čez 4 ure. — Gorenjci iz Kranjskega imajo najboljši in najbližnji pot čez hrib »Kočno«. — Podpisani odbor prosi tedaj vsa ona slavna društva in posameznike, ki se želijo udeležiti slavnosti in pridejo do Celovca, da se blagovolijo prej ko prej, **najdalje pa do 6. avgusta**, oglasiti za prostore, da bode mogoče o pravem času oskrbeti dovolj voz za vse udeležence. — Vožnja na priprostitih kmetskih vozovih stala bode tje in nazaj za osobo 1 gld. 20 kr. — Ravno tako se je oglašati do gori navedenega časa vsem onim, ki želijo udeležiti se banketa. — Natančnejše se bode naznanilo v kratkem po tiskanih vabilih in programih, kakor tudi po raznih slovenskih časnikih. — Pisanja, slavnost zlatomašnika Einspielerja zadevajoča, naj se pošiljajo tajniku slavnostnega odbora pod naslovom: **Janez Wieser, župnik Elizabetinskega samostana v Celovcu**, kateri bode tudi vsaki čas pripravljen, radovoljno dajati pojasnila na razna vprašanja. — Bratje! Zanašamo se na Vašo udeležbo; pridite k nam, da se skupno z našim slavljencom veselimo; slednji pa naj tudi vidi, kako slovenski národ spoštuje in čišla svoje zaslužne možé. Na svidenje!

Slavnostni odbor:

Dr. Valentin Nemec,

kanonik, konzistorijalni svetnik in dekan pri Sv. Hemi,
predsednik.

Matej Šerviceľ,

knezoškofijski svetovalec in komendantor na Reberci.
podpredsednik.

Janez Wieser,

župnik Elizabetinskega samostana,
tajnik.

Iz Krškega. (Občni zbor »Pedagogičskega društva« v Krškem.) — »Pedagogičsko društvo« na Krškem je imelo letošnji občni zbor 30. junija t. l. na vrtu gostilničarja g. Gregoriča. G. predsednik društva Fr. Gabršek otvoril točno ob 2. uri popoldne zborovanje, nazdravljajoč prav prísérno vse došle prave in podporne ude, kakor tudi ostalo prisotno občinstvo. Predstavil je tudi vladnega komisarja Krškega okrajnega glavarja. Potem se je rešilo nekaj dopisov, sosebno oni »Šmarijsko-Rogaškega učiteljskega društva« v zadevi »organizovane knjižnice za mladino«. Sklene se, to zadevo najbolje podpirati in prigrasiti v dopisu navedenim točkam.

Društveni tajnik g. Ravnikar je poročal o društvenem delovanji minolega leta. Natančno poročilo o letošnjem delovanji je tiskano v »Pedagogičskem letniku«. Vsakdo se lahko prepriča, da se je društvo oziroma društveni odbor mnogo trudil vsem tirjatvam zadostiti, ki so jih udje pričakovali od društva. Tudi v bodoče bode »društveni odbor« že pričeto delo nadeljeval: »Pospeševanje vsestranskega razvoja domače pedagogične literature!«

Razumniki slovenski! na Vas je ležeče, da to prekoristno društvo za nas Slovence podpirate, kajti brez gmotne in duševne podpore ni mogoče uspešno napredovati!

Gospica Vesnerjeva je poročala o društvenih dohodkih in stroških. Iz vsega letnega računa smo razvideli, da društvo še zadosta dobro napreduje. — Z denarjem v blagajnici ostalim se imajo vsaj nekoliko pokriti troški za »Pedagogiški letnik«. Pregledovalci računov so bili voljeni gg.: Abram, Grčar in Lunder, ki so vse našli v popolnem redu.

V društveno vodstvo (odbor) za bodoče leto so bili izvoljeni jednoglasno stari odborniki (gg.: Bezlaj, Gabršek, Lapajne, Lunder, Medic, Ravnikar in gospica Vesnerjeva), le-ta je mej sabo volil predsednikom g. Fr. Gabršek-a, namestnikom in tajnikom g. J. Ravnikar-ja, pevovodjo g. Medič-a, blagajničarico pa gospico Vesner-jevo; gg. Bezlaj, Lapajne in Lunder ostanejo odborniki.

Letnina ostane, kakor do sedaj, za prave in podporne ude 1 gld. na leto. Tista gospoda, ki so pristopili društvu in imajo že tudi »Pedagogiški letnik« v rokah, pa nam udnine še niso poslali, so prav uljudno prošeni, da nam taisto pošljejo v kratkem za minolo in prihodnje leto. Ob enem jih še prosimo, da 5 kr. več pridenejo za poštnino, ki smo jo odrajtali za poslano knjigo. Saj je slehernemu znano, da pri nas Slovencih je teško izdavat knjige na svetlo . . .

Sklene se ista cena knjigam, ki jo je odbor že poprej določil začasno. (»Pedagogiški letnik« 1 gld. 40 kr., »Občno vzgojeslovje« 80 kr. in »Pouk o črtelih« 30 kr.; po posti 5 kr. več.)

Zdaj je prišlo na vrsto predavanje: »Kako je šolski vrt urediti in obdelovati!« O tem je prav izvrstno govoril g. deželni potovalni učitelj in tajnik c. k. kmetijske družbe Gust. Pirc. Predavanje njegovo je bilo jako obširno in posebno za učitelje prezanimivo, kajti povedal je marsikaj, kar še poprej neso nikoli slišali, in to jim bode gotovo več hasnilo, kakor bi cele knjige prečitali. Zlasti nas je pa razveselila novica, da dobimo v kratkem navod v ta namen. Knjižico je zaukazalo visoko poljedelsko ministerstvo spisati tajniku kmetijske družbe.

Od posameznih nasvetov sta se vsprejela: 1) Odbor »Pedagogiškega društva« naj odpošlje na visoko ministerstvo za uk prošnjo za dva meseca dolge velike šolske počitnice po vseh javnih ljudskih šolah, kakor je po večih mestih že vpeljeno in 2) prošnjo na slavni deželni zbor za regulovanje učiteljskih plač — oziroma popravo sedanje šolske postave (Vesteneck-ove šolske novele). Za tem g. predsednik zborovanje zaključil s trikratnim »slava«-klicem na našega prijubljenega cesarja. —

Omeniti mi je še, da sta nas po zborovanji počastila s svojo navzočnostjo gg. deželna in državna poslanca Pfeifer in Šuklje. G. Gabršek je napil g. Šuklje-ju, kot izbornemu šolniku, ki se mu je v jedrnatem govoru zahvalil, želeč temu koristnemu društvu obilo uspeha. G. Ravnikar pa je nazdravil in napil g. Pfeifer-ju, vrlemu županu Krškemu in neustrašenemu zagovorniku Dolenjske. G. Pfeifer je v imenu Krškega mesta in občine Krške napil učiteljstvu, ki se je ravno tukaj pri nas jelo tako gibati in delovati za povzdigo domačega šolstva. Oba gospoda poslanca sta pristopila k društvu kot podpornika. Naj bi ju tudi drugi posnemali!

— r.

— »Pedagogijsko društvo« v Krškem bode zborovalo dné 4. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne na Raki na Dolenjskem v ondotni šoli. Spored: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Prostovoljno predavanje. 3. Posvetovanje o spomenici na preslavni deželni zbor gledé prenarredbe deželne postave z dné 9. marca 1879. l. 4. Razgovor o peticiji na vis. c. kr. poučno ministerstvo v zavedi velikih počitnic. 5. Nasvét. — K obilni udeležbi vabi učitelje in šolske prijatelje **odbor.**

Iz Krškega okraja. (Okrajna učiteljska skupščina za Krški šolski okraj.) Navadno učiteljsko konferencijo smo učitelji Krškega okraja imeli dné 30. junija t. l. pod voditeljstvom svojega okrajnega šolskega nadzornika gosp. profesorja J. Vodeb-a. Kot gosta sta bila prisotna gosp. okraj. glavar Veiglein in katehet Krških šol gosp. Knavs. Gospod nadzornik je imenoval svojim namestnikom gosp. Grčar-ja iz Mokronoga. Zapisnikarjema sta bila izvoljena z vsklikom gosp. Levec iz Radeč in gospica Šmitik iz Boštanja.

Prvi je poročal gosp. nadzornik o stanji šol in o napredku pri šolskem pouku ter se je v obče pohvalno izrazil — učiteljem polagajoč na srce, da naj svoje dolžnosti v vsem izpolnjujejo vestno, kajti od tega je največ zavisen napredek pri šolskem pouku. Sploh se pa učiteljstvo trudi vsestranski izvrševati svoj težavni posel. Sevêda se tù in tam še nahajajo kake malenkostne napake — a s časom se bode vse odpravilo na korist učiteljstvu in šoli itd. Tako je gospod nadzornik govoril, kar bode koristilo marsikateremu učitelju.

Za tem poročilom je govoril v jako obširnem in vrlo sestavljenem referatu: »Individualnost otrok« gosp. Gabršek. Gosp. poročevalec je poudarjal, da je prva dolžnost slehernega učitelja-vzgojitelja, da spoznava tekom časa, ko otrok obiskuje šolo, telesna, kakor duševna svojstva posameznih solarjev, ker to je za poučevatelja neobhodno potrebno. Gotovo je, da to ni tako lahko

doseči v kratkem času; ali kdor se marljivo peča s tem, doseže polagoma povoljne uspehe. Toda učitelj naj sam sebe dobro pozna, tikajoč se njegovih svojstev, ker brez tega mu ni mogoče spoznati njemu v varstvu izročenih otrok . . . — Navel je razne strani otroške individualnosti ter podal navod, kako se je učitelju pri tem ravnati.

Gospod Cepuder je obravnaval na podlagi dotičnih sestavkov v berilih »štiri letne čase« za vse oddelke ljudskih šol.

Za tem določile so se knjige in berila za prihodnje šolsko leto. — Gosp. Gabršek je poročal v imenu književnega odbora o stanju, o porabi in o računu okrajne učiteljske knjižnice. V stalni odbor za prihodnjo učit. konferencijo so se volili gg.: Bezlaj, Gabršek, Medic in Ravnikar; v knjižnični odbor pa gg.: Abram, Cepuder, Lapajne, Medic in gospica Mihel.

Pojedina nasveta sta stavila gg. Bezlaj in Ravnikar. Prvi o preložitvi velicah šolskih počitnic, kar smo bili že sklenili lansko leto. Čudno se je nam zdelo to, da je učiteljstvo (ne vemo iz katerega vzroka?) letos v tem oziru bilo drugega mnenja — in predlog je ostal v manjšini. — Gosp. nadzornik potem, zahvaljujoč se gospodoma poročevalcema in vsem drugim navzočnim za pozornost, konferencijo sklene s trikratnim »živijo«-klicem na našega ljubljeneega cesarja. Gosp. Grčar se je pa zahvalil v imenu učiteljstva za izborna vodstva konferencije g. nadzorniku. S tem se je zborovanje končalo.

Iz Postojine. (Okrajna učiteljska konferencija) Učiteljstvo Postojinskega okraja zbralo se je dne 6. julija k običajni učiteljski konferenciji v Postojini. Gospod c. kr. okr. šolski nadzornik otvori točno ob deseti uri zborovanje z naslednjim nagovorom:

»Častita skupščina! Vsled poziva sl. c. kr. okr. šolskega sveta z dne 26. maja t. l. sesli smo se danes tu k učiteljskemu zborovanju. — V teku tega šolskega leta vršile so se v tem okraju nekatere izpremembe. V prvej vrsti mi je poročati, da je bil naš šolski predstojnik, veleblagorodni gospod vitez Schwarz imenovan okrajnim glavarjem v Postojini. Z velikim veseljem pozdravilo je učiteljstvo to imenovanje, a danes naj mi bode dovoljeno, da Vam veleblagorodni gospod vitez v imenu sl. skupščine k temu častnemu službenemu povišanju prav iz srca častitam. Ob enem blagovolite vzprejeti pristrčno zahvalo za skazano nam prijaznost, za naklonjenost šoli v teku Vašega bivanja med nami. V dokaz naše spoštljivosti do Vas, v dokaz naše zvestobe, zakličemo Vam danes tu navdušeni »živijo«.

Nemila smrt pobrala nam je v teku tega šolskega leta dva tovariša in sicer g. Japelj-na, bivšega učitelja v Senožečah, in g. Križaj-a, kateri služboval je v tem okraju dve leti, ter se je moral radi dolgotrajne mučne bolezni odpovedati službi.

Kar se tiče sklepov lanskega zborovanja, izvedili ste užé iz časnikov, da slavni deželni zbor naše prošnje za zboljšanje našega materialnega stanja ni uslišal. Toda ne obupajmo, ampak trkajmo še dalje. Jedenkrat mora se vender spoznati, da je učiteljstvo v primeri z drugimi stanovi, oziraje se na njih težaven, važen posel, jako pičlo plačano. Le za to spoznanje prosimo, potem smemo biti svesti ugodne rešitve naših opravičenih prošenj.

Da, učiteljstvo, šola — to je jeden najvažnejših faktorjev v državi. To zanikati more le človek brez srca, človek brez razuma, ki ne vé, da je pri zidanju podstava najvažnejši del, da je le dobreej podlagi posledica dober napredek, da le dobro seme rodi dober sad. Pomisliti je, kakovo bi bilo človeštvo brez našega stanu, kakovo bi bilo življenje, ko bi toliko tisuč otrok vzrastlo brez vzgoje in pouka. Država spoznava važnost šole in v nas ljudske učitelje stavi svoje zaupanje dobro vedoč, da si s pravo vzgojo krepi svojo moč. Kako blagodejno morajo vplivati dobri učitelji na izročene jim otroke, kako jih poučevajo ter napeljujejo, da bi postali enkrat dobri gospodarji, bogoljubni, postrežljivi sosedje, poslušljivi, zvesti, miroljubni podložniki, a če bode treba, neustrašljivi, hrabri branitelji ljube domovine svoje. Pač srečna šola, v katerej deluje tak vzgleden učitelj — srečni otroci, kateri se pri takej vzgoji in pouku razvijajo kakor nežne cvetke, — srečni stariši, kateri z vso zaupljivostjo izročé svoje drage otroke skrbnim, dobrim učiteljem, — srečna pa tudi država, katera dobí od take šole dobro poučene, bogoljubne, zveste in udane podložnike. Prosim Vas torej, dragi tovariši, opravičimo to lepo zaupanje, katero stavi se v nas ljudske učitelje!

(Dalje prih.)

Iz Ljubljane. Slavno ministerstvo za bogočastje in uk je razpisalo **tri darila**, vsako **po tisoč gold.** za najboljše spise, namenjene za knjižnico za mladino v ljudskih šolah. Prvi spis naj se zajema iz avstrijske zgodovine, drugi naj popisuje potovanje po avstrijsko-ogerski državi in tretji naj ima povesti. Spisi naj bodo primerni otrokom 12—14 let starim in naj obsegajo 8—10 tiskanih pol ter naj bodo pisani v nemškem jeziku. Pošiljajo naj se ministerstvu za bogočastje in uk do 31. avg. 1888. l.

— Zrelostne preizkušnje na tukajšnjih c. kr. učiteljskih se je udeležilo 10 kandidatov, izmed katerih jih je dobilo pet spričevalo zrelosti; štirje pa bodo preizkušnjo ponavljali (2 iz nemščine, 2 iz orglanja) in 1 je bil za eno leto zavržen. — Na c. kr. ženskem izobraževališči se je zrelostne preizkušnje udeležilo 27 kandidatinj, izmed katerih so dobile tri spričevalo zrelosti z odliko, šestnajst jih je dobilo spričevalo zrelosti, sedem jih bode preizkušnjo ponavljalo (5 iz zgodovine, 1 iz nemščine in 1 iz slovenščine) in 1 je bila za eno leto zavržena.

— Uradne okrajne učiteljske konferencije so bile v 20. dan preteč. meseca v Radovljici, v 27. dan ravno tega meseca pa za Kočevski okraj v Ribnici, za Kameniški okraj v Domžalah, in za okraj Ljubljanske okolice pa v Ljubljani (v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cojzovej cesti). O vseh teh skupščinah pričakujemo tedaj, da se nam bode kaj poročevalo. Prosimo!

— Izleta bratov Čehov v lepo našo domovino udeležilo se bode po došlih poročilih mej drugimi stanovi tudi čez 100 gg. učiteljev in učiteljic, kateri se pripeljejo 8. dan avgusta t. l. zvečer (ob 7 u. in 25 m.) v Ljubljano. Slovensko učiteljstvo jih bode gotovo prišréno pozdravilo in jim klicalo: »Dobro došli«!

— † Viktor Dolenc, lastnik tiskarne v Trstu, urednik »Edinosti«, predsednik »Delalskemu podpornemu društvu«, starosta telovadnega društva »Tržaški Sokol«, prvomestnik načelnštva Tržaške podružnice sv. Cirila in Metoda itd., itd., je po noči v 20. dan preteč. meseca umrl. Tudi slovensko šolstvo in učiteljstvo je imelo v njem iskrenega in navdušenega podpornika. Slava njegovemu spominu!

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. G. Maks Ivanetič, učitelj, prišedši iz Bosne, gre v Drago (Suchen) v Kočevskem okraji. — G. Jarnej Pirnat, učitelj v Prečini, je prestavljen v Preloko, in g. Leopold Pegan, učitelj v Preloki, pa v Prečino. — G. Fr. Peruci, nadučitelj na Vačah, je upokojen, in na njegovo mesto na Vače pride g. Jarnej Kimovec, nadučitelj v Loškem Potoku (ki je bil popred namenjen v Moravče). — G. Lovro Letnar, učitelj v Dobu, pride kot nadučitelj v Moravče. G. Fran Gärtner, učitelj v Sorici (na Gorenjskem) je za trdno postavljen.

Št. 526.

o. š. sv.

Razpis učiteljskih služeb.

Učiteljski službi na jednorazredni ljudski šoli na Breznici in na jednorazredni ljudski šoli v Mošnjah, vsaka z letno plačo 450 gld., z opravilno doklado po 30 gld. na leto in s prostim stanovanjem se razpisujejo v stalno umestitev. Prošnje po predpisanem potu vzprejema do 8. dne septembra 1887. l. podpisani c. kr. okrajni šolski svet.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici v 20. dan julija 1887. l.

Št. 937.

o. š. sv.

V šolskem okraji Kočevskem se bode v začetku šolskega leta 1887/8. stalno ali začasno umestili: II. učiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v Starem Logu (Alttag) s 400 gld. letne plače; II. učiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v Mozeltji (Mösel) s 400 gld. letne plače. Prosilci naj po predpisanem, uradnem potu svoje prošnje vlagajo do 25. avgusta 1887. l. pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji v 21. dan julija 1887. l.

Št. 424.

o. š. sv.

Na dvorazredni ljudski šoli v Črmošnicah bode se stalno umestila II. učiteljska služba s 400 gld. letne plače. Prosilci na svoje prošnje po podpisnem, uradnem potu vlagajo do 15. avgusta t. l. pri tukajšnjem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu (Rudolfovem) v 13. dan julija 1887. l.

Št. 473.

o. š. sv.

Umestila se bode 1. služba II. učitelja na trirazredni ljudski šoli v Dragatušu z letno plačo 450 gld. in s prostim stanovanjem. 2. Tretja učiteljska služba na trirazredni ljudski šoli v Semiču z letno plačo 400 gld. Za to službo morejo tudi učiteljice prositi. Prva služba se bode definitivno ali provizorično, druga le definitivno oddala. Prošnje naj se vlagajo do 10. dne avgusta t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju v 10. dan julija 1887. l.